

Projekt 3: Zelená chvíľka

V lete 2017 aj 2018 som žiadal o grant pre tento projekt v Nadácii Orange. Stručný popis znel takto:

Projekt Zelená chvíľka má za cieľ vytvoriť atraktívny a reprezentatívny záhon v dopravnom uzle SOŠ Automobilová v Košiciach. Spríjemní chvíle čakania na spoj či každodenné prechádzanie okolo. No zároveň prostredníctvom tabuľky s popisom použitých rastlín sa každý dozvie, čo a kde rastie. Záhon tak poskytne verejnosti aj vzdelávaciu funkciu. Súčasný nevyhovujúci stav bude odstránený. Návrh pomôže vytvoriť botanik a bude pozostávať z atraktívnych a nenáročných drevín a trvaliek. Následne sa bude výsadba realizovať s pomocou OZ Inštitút pre otázky samosprávy, Dobrovoľníckeho centra Košice, miestneho dobrovoľníckeho centra Terasa Reprezent, mestskej časti Západ - Košice, Správy mestskej zelene a predovšetkým s dobrovoľníkmi a aktívnymi ľuďmi. Výsledkom bude teda nie len záhon pekný na pohľad, ale predovšetkým krajší priestor, ktorý si obyvatelia zveľadili sami a v ktorom sa čakať naozaj oplatí. Realizácia projektu závisí od získania financovania.

Na jeseň 2019 však MČ Západ vyhlásila participatívny rozpočet, tzn. že obyvatelia mohli hlasovať, na aké projekty sa využijú peniaze. Projekt Zelená chvíľka prešiel cez hlasovanie a bude sa teda realizovať v roku 2020.

Súčasný stav miesta

Street view. Na priestranstve pred obchodom sú tri vyvýšené záhony. Predmetom projektu je najnižší z nich, v prednej časti fotky. Avšak projekt je aplikovateľný na všetky záhony. Medzičasom smrek v strede fotky vyschol a v prednom záhone sú kríky zarastené burinou. Plochy patria mestu Košice.

A – vyvýšený záhon v priestore zastávky SOŠ Automobilová pred obchodným domom má tvar kruhového výseku s rozmermi cca 22,5 m na dĺžku a 4,5 m na šírku. Záhon bol vyplnený výsadbou so skalníka (*Cotoneaster* sp.) a po obvode je vysadený tavoloňníkom japonským (*Spiraea japonica*). Medzičasom skalníky vyhynuli a plocha zarástla trávou. Prežilo len niekoľko tavoloňníkov. Záhon je orientovaný na juh, svieti tu celý deň slnko. Podmienky sú preto náročné, v lete sa kombinujú vysoké teploty a nedostatok vlahy. Záhon neposkytuje žiadnu estetickú hodnotu.

B – druhá časť vyvýšeného záhonu je osadená borievkami čínskymi (*Juniperus chinensis*), smrekom omorikovým (*Picea omorika*) a katalpou (*Catalpa bignonioides*). Na mieste vyznačenom písmenom B rástol smrek pichľavý, ktorý pred pár rokmi vyschol. Táto výsadba zatiaľ zvláda nápor sucha a horúčav.

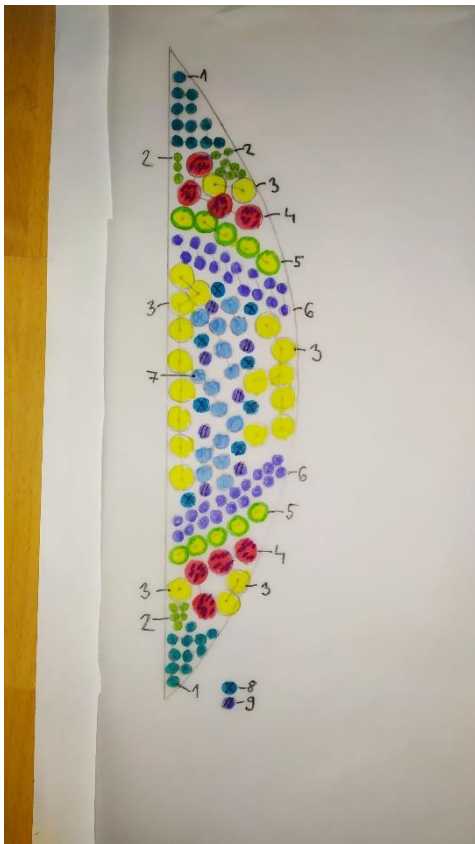
Navrhovaný stav:

A – pre záhon sa navrhuje experimentálna výsadba odolná suchu, ktorá sa v meste doteraz nepoužila. Dôležitá je výmena zeme do hĺbky 30 až 40 cm a nahradenie ornice bez kompostu. Záhon nesmie byť veľmi výživný. Povrch bude vysypaný 5 cm vrstvou štrku frakcie 4-8 mm (narp. štrk riečny práný). Podľa financií sa navrhuje aplikácia mykoríznych húb ku každej rastline a inštalácia informačnej tabule s krátkym popisom a vyobrazením použitých druhov.

B – záhon ostáva v pôvodnom stave, na mieste vyhynutého smreku sa vysadí 1 ks *Paulownia tomentosa*.

Výsadba by mohla vyzerat' napríklad takto. Moderná výsadba tráv (a iných trvaliek) a nízkych krov je nenáročná na starostlivosť a určite poteší viac než zanedbaná plocha buriny. Fotka pochádza z internetu.

Plánik navrhovanej výsadby predmetného záhona na SOŠ Automobilová

číslo	lat. názov	názov kultivaru	sezóna	farba	Počet kusov
1.	Lavandula angustifolia	Hidcote Blue	VI. – VIII.		23
2.	Sedum spectabile	Matrona	V. – III.		15
3.	Potentilla fruticosa	Goldteppich	V. – X.		21
4.	Physocarpus opulifolius	Little Angel	IV. – X.		8
5.	Hypericum	Gemo	VII. – IX.		10
6.	Caryopteris clandonensis	Blue Balloon/Heavenly Blue	VIII. – IX.		34
7.	Perovskia	Blue Spire	VII. – IX.		15
8.	Helictotrichon sempervirens		I. – XII.		8
9.	Echinops ritro	Veitch's Blue	VII. – X.		7
celkom					141